

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER
www.audiograf.no

NR. 4 - 2010

Landsmøte 2010

Vi har fått ny logo

Audiodag på HiST

Gi brukeren en opplevelse av Surround Sound

Akkurat som når man går fra et par vanlige høyttalere til et komplett surround system, vil ReSound Live gi brukeren en opplevelse av en rik og fullverdig lyd kvalitet. ReSound Live med Surround Sound hjelper brukeren til å lokalisere hvor lydene kommer fra. En unik opplevelse av tilstedeværelse. Uansett hvilket lytemiljø man befinner deg i vil lyden oppleves slik den er ment å oppleves. Lyd i detaljer. Lyd i Surround Sound.

Ekstremt vannavvisende - både utenpå og innvendig

Nye ReSound høreapparater (Live, Live TS, dot2 og Reach) blir nå nano-coated både utenpå og innvendig. Dette har en svært vannavvisende effekt, og bidrar til å bevare apparatet intakt. Tester viser at apparater med nano-coating som har vært utsatt for mye fukt over lang tid, holder seg langt bedre enn uten nano-coating. Man hverken ser eller merker noen forskjell på apparatet, annet enn når det blir utsatt for fukt.

ReSound
rediscover hearing

audiografen

Medlemsblad for Norsk Audiografforbund
– tilsluttet Delta

Redaktør:

Hanne Ingeborg Berg
Arbeidssted: Sandvika ØNH-senter
Mobil: 97 68 07 53

Annonseansvarlig:

Anita Berre
Arbeidssted: GN Resound
Mobil: 97 14 01 16

Redaksjonsmedarbeidere:

Monica Eide
Arbeidssted: Phonak
Mobil: 97 13 45 62

Renate Berg
Arbeidssted: Stavanger
Universitetssykehus
Mobil: 90 18 03 73

Maren Julie Havik
Arbeidssted: AudioPlus AS
Mobil: 45 61 49 29

Kontakt oss:

E-Post: redaksjon@audiograf.no

Audiografens postadresse:
Audiografen v/Hanne Ingeborg Berg
St. Jørgensvei 10
0662 OSLO

Deadline for materiell:

1/2011 – 09.02.2011
2/2011 – 10.05.2011
3/2011 – 23.08.2011
4/2010 – 08.11.2011

ISSN 0800-0301

Annonsepriser:

Avtale 1 : 4 X 1/2 sider: kr. 21 000,-
Avtale 2 : 4 X 1/1 sider: kr. 30 000,-

1/1 side enkeltannonse: kr. 9000,-
1/2 side enkeltannonse: kr. 7000,-

Stillingsannonser:

1/4 sider: kr. 1000,-
1/2 sider: kr. 2000,-

Stillingsannonser blir automatisk lagt ut på nettet når bladet er trykt!

Ønskes det at stillingsannonse umiddelbart legges ut på våre nettsider www.audiograf.no koster dette kr 3000

Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnements pris:

Kr. 500,- pr år

Layout og trykk:

Jans Trykkeri

Hanne Ingeborg Berg

Samhandling er begrepet som burde ha festet seg på folks hjerner i år. Det har vært litt som et ekko som man hører, men ikke vet helt hvor ender. Samhandling og samhandlingsreform, begreper som benyttes om koordinering og gjennomføring av aktiviteter i en prosess. Samhandlingen skal føre til at noe blir mer effektivt, rettferdig og bedre. Altså slik vi vil at hverdagen vår skal være. Denne utgaven av Audiografen er hovedtyngden lagt til å dekke landsmøte som Norsk Audiografforbund arrangerte nå i høst i Trondheim. Mange hadde ett par fine dager. Dessverre fikk ikke alle anledning til å være med, men jeg håper

dere finner landsmøte godt dekket. Ekkøet av samhandling klingret i bakgrunnen gjennom disse dagene. Samhandling for blant annet å bedre tilbudet for tinnitusrammede i landet. Sykehuset i Molde er et godt eksempel på god samhandling, mens andre steder har man ikke kommet helt dit. Ingrid Nordal Kristoffersen kunne foretelle både oss og helsepolitisk talsmann for Arbeiderpartiet, Tore Hagebakken hvordan samhandlingsreformen kan være en døråpning for å skaffe et audiologisk tilbud nærmere brukerne. Høgskolen arrangerte i høst en audiodag. Dere får her en liten presentasjon av dagen, som man håper kan bli en årlig tilstelning. Om ikke lenge er vi i gang med et nytt år, et nytt styre skal tre i kraft og skal styre skuta. Andre nye fjes har også kommet til i etisk komité og her i redaksjonen, lykke til med oppgavene! Samtidig trer jentene ærbødig av sine skift. Tusen takk for en god og stødig jobb alle sammen!

God jul og godt nytt år!

Innhold

– Styret informerer	5
– Fra Samhandling til egenutvikling	6
– Audiografer må stå på barrikadene	7
– Samhandling i hørselomsorgen	8 - 9
– Ny Logo og ny visjon	9
– Audiografer – opp og frem	10
– Pingvineffekten	11
– Mingling og festmiddag	12
– Masterstudenter i Audiologi i Lund	13
– Slik har vi det	15
– Audiodagen ved HIST	16
– Poster må frem!	17 - 19
– 2009-vinnerne valgte IHCON 2010	21
– Behandlingstilbudet av tinnitus ved Molde Sykehus	22 - 23
– Nye i redaksjonen	25
– Tariffnytt	27
Etisk Hjørne – Nye i komiteén	28 - 29
– En modig maur	31
– Umaskert	33

widex mindTM440
the pleasure of hearing

gleden ved å høre

Widex er stolt over å introdusere den nye serien mindTM440

mind440 - verdens smarteste høreapparat. Med en ny, mer kraftfull signalbehandlingsplattform, Dual ISP, gir mind440 muligheten til å løfte lyd til et nytt nivå.

mind440 er også det første høreapparatet som tilbyr det revolusjonerende avslappings- og toneprogrammet Zen.

Med SmartSpeak, en funksjon som ved hjelp av naturlig tale informerer brukeren om ulike høreapparatfunksjoner som lavt batterinivå og programbytte, blir brukerens hverdag lettere.

Eksepsjonell lyd er, sammen med avslapping og ro, med på å øke gleden ved å høre.

- Dual Integrated Signalbehandlingsteknologi
- TruSound kompressjonssystem
- Zen program med valg av 5 ulike Zen stiler
- SmartSpeak beskjedgenerator
- Audibility Extender

medisan

- du skal høre mye

Medisan AS / Tlf: 22 59 90 40 / medisan@medisan.no / www.medisan.no

WIDEX[®]
high definition hearing

NAF

Leder

Monica Rolandsen-Klæboe
Krystallveien 2, 8410 Lødingen
Mobil: 94 80 28 05
Arbeidsgiver: UNN, Harstad
Skarveien 18
9406 Harstad
Tlf. arbeid: 77 01 57 12
E-post: monica@audiograf.no

Nestleder

Kristin Flote
Ringshaugvn. 42a, 3154 Tolvsrød
Tlf: 33 32 79 22
Mobil: 95 78 01 85
E-post: kristin@audiograf.no
Arbeidsgiver: Sykehuset i Vestfold (SV)
Tlf. arbeid: 33 34 31 13
Tlf.dir: 33 34 31 16

Sekretær

Renate Berg
Skadbergbakken 1, 4050 Sola
Tlf: 51 88 22 45
Mobil: 90 18 03 73
E-post: renete@audiograf.no
Arbeidsgiver: Stavanger Universitetssykehus
Tlf. arbeid: 51 51 83 61
Tlf.dir: 51 51 83 55

Kasserer:

Åshild Monsvik
Hjalmar Johansens vei 21 A, 4019 Stavanger
Mobil: 94 80 01 20
E-post: aashild@audiograf.no
Arbeidsgiver: Stavanger Universitetssykehus
Tlf. arbeid: 51 51 83 61
Tlf.dir: 51 51 83 55

Styremedlem

Ingrid Nordal Kristoffersen
Trollkleiva 58D, 4638 Kristiansand
Mobil: 92 25 28 92
E-post: ingrid@audiograf.no
Arbeidsgiver: Dr. A. Ringvold
Tlf. arbeid: 38 10 33 36

Styremedlem

Tonje Dybsland
Averstadmoen 8, 2040 Kløfta
Mobil: 47 02 13 37
E-post: tonje@audiograf.no
Arbeidsgiver: Oticon AS
Tlf.dir: 23 25 61 26

Styremedlem

Nina Farstad
Johanne Borgens veg 5 b, 2040 Kløfta
E-post: nina@audiograf.no
Arbeidsgiver: Akershus Universitetssykehus
Tlf. arbeid: 67 96 00 30
Tlf.dir: 67 96 00 19

Kjære alle sammen, nå lakker det raskt mot julehøytid, og vi gleder oss store som små. Året er straks omme og bak oss ligger blandt annet Landsmøtet 2010. Avtroppende styre er av den oppfatning at det ble noen vellykkede dager i Trondheim, både faglig og sosialt.

Fagkonferansen

Den faglige og praktiske komiteen gjorde en formidabel innsats for å få til et slik flott arrangement, og det ligger mye arbeid bak dette. Den faglige delen inneholdt mange spennende forelesere og temaer. Stortingsrepresentant Tore Hagebakken (AP) opplevdes for mange å være opptatt av audiografenes rolle i den nye samhandlingsreformen. At han i tillegg roste Prosjektet «Modell for samhandling og hørselsomsorg» varmet NAFs styre og prosjektleder. At han i tillegg lovet midler til prosjektet hvis vi ikke skulle nå frem med vår søknad til «Helse og rehabilitering», var gode toner i våre ører.

Prosjektsøknaden

NAFs søknad til «Helse -og rehabilitering» nådde dessverre ikke frem i mengden av søknader, men vi fortviler ikke av den grunn, ingen vits å legge seg bakpå nå. Med de lovnader stortingsrepresentant Tore Hagebakken (AP) kom med er det bare for NAF å gå videre. Dette er et prosjekt vår profesjon, samt de andre audiologiske profesjonene vil nytte godt av hvis det blir gjennomført. I tråd med samhandlingsreformen har vi nå en stor mulighet til å synliggjøre behovet for audiologisk personell ute i kommunene.

Styret informerer

Landmøtet 2010

Det ble gjort en del endringer i vedtektene i år, blandt annet gikk vi fra en Landsmøteperiode på 2 år til 3 år. Begrunnelsen for endringen var at styret skal få mer tid til å sette seg inn i hvordan man skal arbeide, samt få mer tid til å arbeide med de ulike sakene som pågår til enhver tid. Avtroppende styre har gjennom flere år sett behovet for denne endringen, er fornøyd med at Landsmøtets delegater ga sin tilslutning til endringen. Vi fikk i år en stor utskiftning av styrets sammensetning ved årets valg. Det er kun Kristin Flote som blir igjen fra det gamle styret, og vil nok være til stor støtte for den nye lederen og styremedlemmene som ble valgt.

Leder Monica Rolandsen-Klæboe takker for seg etter tilsammen 8 år i styret og inn kommer Espen Devig Andreassen som ny leder for NAF. At det er en mann er svært positivt, da det ikke har vært alt for mange mannlige ledere i NAF tidligere. Vi har også fått en utjevning i sammensetningen av menn og kvinner, noe som er svært viktig og sunt for organisasjonen. Forbundsleder i Delta Gunn Olander poengterer i Trondheim at dette var det yngste styret i en Yrkesorganisasjon i Delta, noe som var et positivt signal.

Avtroppende leder og styremedlemmer ønsker det nye styret lykke til de neste 3 årene. De vil få mange spennende, utfordrende og lærerike år.

*Med dette vil vi få ønske alle våre lesere
en riktig god jul og et godt nytt år!*

Fra samhandling til egenutvikling

Norsk Audiografforbund arrangerte landsmøte i Trondheim i starten av november. Hovedtemaene var tinnitus, hørselsomsorg og samhandlingsreformen. Foredragsholderne besto av en allsidig bukett som ga landsmøtedeltakerne en interessant og lærerik opplevelse.

Tekst: Heidi Løkken
Foto: Anita Berre

134 medlemmer og gjester tok turen til landsmøtet som ble arrangert på Hotel Royal Garden i Trondheim første uka i november. På kursdelen hadde forbundet engasjert ni foredragsholdere som blant annet orienterte om samhandlingsreformen, egenutvikling og hvordan være sjef i eget liv.

Overlege Haakon Arnesen fra St. Olavs Hospital åpnet arrangementet med å gi landsmøtedeltakerne en tilstandsrapport for arbeidet med tinnitus i Norge. På oppfordring fra Helsedirektoratet ble det i 2005 skrevet en rapport hvor målet var å kartlegge tinnituskompetanse blant primærleger og foreslå videre tiltak for utredning, behandling og rehabilitering. En rekke av disse tiltakene er ikke innført. Det gjelder blant annet målet om nasjonalt kompetansenettverk, minst ett regionalt tinnitusteam og vakttelefon i hver helseregion. Målet har også vært at fastleger skal bidra, men det har vist seg vanskelig å gjennomføre.

Håkon Arnesen gir innblikk i hvordan det går med arbeidet med tinnitus i Norge.

Læring og mestring

Lærings- og mestringssentre har derimot blitt godt etablert rundt i landet, opplyste Arnesen. Opplæring i mestringsstrategier, gruppebasert opplæring, lavterskeltilbud og åpne tinnitusdager er gjennomført flere steder, men mest utenfor sentrene,

Fruktbart samarbeid; Guri Engernes Nielsen og Janne Hallset Mykelbost

blant annet ved Rådgivningskontoret for hørselshemmede i Oslo. Et av tiltakene er å styrke eksisterende grunnutdanning og utvikle videreutdanning. Det har blitt fulgt opp best ved UiO, som har startet egen masterutdanning. Her gikk 16 studenter i 2008-2009. Dessverre er det ikke planlagt nye kurs på grunn av økonomi.

Forståelsen av tinnitus er i stadig endring, informerte Arnesen. TRI (Tinnitus Research Initiative) ble opprettet i 2006, og har som mål å kurere tinnitus. De opprettet i 2008 en verdensomspennende database over pasientkarakteristika, for å kunne forske på undergrupper av tinnitus. Av nyere forskning er studier på området i hjernen som kalles hippocampus sentralt. Rotter som blir utsatt for støy får dårligere kognitiv funksjon, og blir stresset og deprimerede, noe som assosieres med tinnitus.

Det forskes blant annet på medikamenter, men foreløpig er studiene for små. En stor undersøkelse i Europa viser at pasienter er misfornøyde etter medikamentbehandling som førstevalg.

Fruktbart samarbeid

Audiograf Janne Hallset og audiopedagog Guri Engernes Nielsen gjorde rede for hvordan de samarbeider i sin tinnitusbehandling. De bruker en kombinasjon av kognitiv adferdsterapi (KAT) og Tinnitus Retraining Therapy (TRT).

Ved hjelp av eksponeringstrening, hvor pasienten utsettes for lyder ved gradvis eksponering, gjenopprettes normal persepsjon av lyden. Avspenningsøvelser er også en viktig del av behandlingen. Først er pasienten hos audiograf, før de eventuelt sendes videre til audiopedagog som kan gi ytterligere tilbud som kompletterer behandlingen. Erfaring og vurdering avgjør behandlingsopplegget.

Det er viktig at vi som behandlere snakker sammen. Vi er samlokalisert, dermed er det enkelt å kommunisere. Det blir enklere å tilrettelegge for hver enkelt pasient, som derfor føler seg ivare tatt og får mer helhetlig tilbud. Pasientene kan få det de trenger på ett sted. Resultatet er en mer effektiv behandling, konkluderte de to.

Audiografer må stå på barrikadene

Audiografer trenger mer yrkesstolthet og bli flinkere til å vise at de trengs, sier Unn Siri Olsen og Eline Lello, masterstudenter i audiologi

Tekst: Heidi Løkken
Foto: Anita Berre

Studentene forteller om sin masteroppgave

Unn Siri Olsen og Eline Lello er begge utdannet audiografer, men studerer nå audiologi ved Lunds Universitet i Sverige. Det er de svært så fornøyde med.

Det er et veldig åpent studium, hvor vi har stor frihet til å velge selv, forteller de. 30 av studiepoengene

Unn Siri Olsen og Eline Lello

består av valgbare fag, studentene har dermed mulighet til å fordype seg i spesialområder de er interesserte i.

Vi har stor kontroll over vår egen utdanning. Til våren skal vi for eksempel til Australia og ta et kurs. Vi legger i stor grad opp løpet selv, forteller de entusiastiske masterstudentene. De to er de første norske studentene som tar denne utdanningen i Sverige. Spesielt interessant er kurset om preventiv audiologi.

Dette har vi ikke mye kunnskap om fra før. Det dreier seg om forebyggende virksomhet i samfunnet, spesielt i forhold til bedrifter, men også generell folkeopplysning. Hvor mange 16-åringer i dag vet hvor lett det er å bli hørselsskadd?

Vi må rett og slett bli flinkere til å stå på barrikadene. Det blir lettere med utdannelse. I USA og Australia må du ha master for å praktisere som audiograf. Der er yrkesstoltheten også en helt annen, påpeker de. Dessuten gjør studiet dem bedre i stand til å tenke stort og se flere muligheter, tror begge.

Vi har hatt mange aha-opplevelser så langt i studiet. Det gir oss et bredere felt å jobbe i, samtidig som vi kan forske, noe det er alt for lite av.

Hvordan utvikler tinnitus seg over tid?

Unn Siri Olsen og Eline Lello gjorde interessante funn i sin masteroppgave Endring i tinnitusplager over tid. På oppdrag fra Dr. Åke Reimer gjorde de en oppfølgingsstudie av 480 pasienter ved Höllviken ØNH mottagning med tinnitus mellom 2000-2008. Målet var å finne ut om det oppsto endringer i tinnitusplager over tid, og hvilke faktorer som eventuelt påvirker disse. Pasientene fikk ikke behandling under tidsperioden.

Våre undersøkelser viste blant annet at det er en endring i tinnitusplager over tid til det bedre. Det er vanskelig å si hva dette skyldes. Det som overrasket oss mest, var at pasienter med støyskade ikke opplevde signifikant nedgang. Vi konkluderer med at det er viktig med preventive tiltak. Folk må få kunnskap om hvor lett hørselen skades, påpekte de to. Ytterligere konkluderte de med at endringene ble påvirket av diagnose og alder, men ikke av kjønn.

Våre undersøkelser viser også at det er svært viktig med oppfølging. Folk er bekymret og har mange spørsmål rundt sin tinnitus. Prosjektet skal videreutvikles for å finne ut om det er sammenheng mellom grad av tinnitusplager og angst og depresjon.

Samhandling i hørselsomsorgen

Det totale tjenestetilbudet oppleves fragmentert og utilstrekkelig, og ansvarsfordelingen er kompleks. Det er i kommunene det må skje store endringer framover, sier Ingrid Kristoffersen, avtroppende styremedlem i Norsk Audiografforbund.

Tekst: Heidi Løkken
Foto: Anita Berre

Sammen om samhandling, Tore Hagebakken og Ingrid Nordal Kristoffersen.

Ingrid Kristoffersen presenterte sin prosjektskisse Modell for samhandling og hørselsomsorg (NAF/ØNHF). Kristoffersen påpekte at samhandlingsreformen kan være en døråpner for samarbeidet mellom profesjonene for å kunne tilby en bedre hørselsomsorg. Bakgrunnen for prosjektet er mangelfull samhandling mellom etater. Målet for prosjektet er å utarbeide modell for helhetlig utredning, behandling og oppfølging.

Våre største utfordringer er å få kommunene på banen og få økonomiske midler til gjennomføring. Troms og Vest-Agder håper vi skal

Samhandlingsreformen er en døråpner for hvordan hørselsomsorgen kan bli bedre og Ingrid Nordal Kristoffersen viser en modell på hvordan.

være forsøkskommuner. Vi håper å kartlegge den nåværende situasjonen i tillegg til ønskesituasjonen, for så å prøve ut modellen. Mange tjenester kan flyttes fra spesialisthelsetjenesten og nærmere brukeren, konkluderer Kristoffersen.

Livskvalitet har ingen aldersgrense

Tore Hagebakken, helsepolitisk talsmann for Arbeiderpartiet, og leder av Arbeiderpartiets helse- og omsorgsfraksjon på Stortinget, var til stede for å gi en orientering om samhandlingsreformen. Han roste Ingrid Kristoffersens prosjekt.

Dårlig hørsel er et stort samfunnsproblem, og mange er ensomme og isolerte på grunn av at de hører dårlig. Eldrebølgen kommer og vi står overfor store utfordringer for å legge til rette for folks livskvalitet. Livskvalitet har ingen aldersgrense, understreket Hagebakken.

Samarbeid mellom kommunene er tvingende nødvendig, mener han.

Audiografkompetansen må komme nærmere brukerne. Vi må opprette flere stillinger, få sterkere kommuner og større samarbeid. Hagebakken håper at samhandlingsreformen kan bidra til at flere kommuner velger å slå seg sammen.

Over en tredel av kommunene har færre enn 3000 innbyggere. Ofte er det lange avstander mellom innbyggerne. Vi har så mange små kommuner at vi må samarbeide. Innbyggerne må sikres nærhet til tjenestene, slik at vi kan utjevne helseforskjellene i Norge. Det må være et lavterskeltilbud, basert på breddekompetanse og faglig innsikt. Lokalmedisinske sentra skal bygges opp, forklarte han. Behovet for hørselsomsorg er sterkt økende. Ungdommen må dessuten bevisstgjøres gjennom forebyggende arbeid.

Men da trenger vi kunnskapen til audiografene. Sammen med andre kommuner kan man gjøre det mer attraktivt å trekke til seg deres kompetanse. Det blir for stort for en

«Audiografkompetansen må komme nærmere brukerne» sier Tore Hagebakken.

liten kommune å ha egen audiograf. Det spesialiserte helsetilbudet skal sentraliseres, mens det daglige

helsetilbudet skal desentraliseres, forklarte han.

Kommunene kan overta oppgaver som var spesialisthelsetjenestens. Men det skal være regler for dette. Det skal være en trygg endring, og vi vil legge stor vekt på å samarbeide med de frivillige organisasjonene, sa Hagebakken.

Flere audiografer

Færre kommuner og flere audiografer, sa Tore Hagebakken og avslører til Audiografen at det skjuler seg alvor under den spøkefulle uttalelsen.

Det er flott at NAF setter opp dette som tema i forbindelse med landsmøtet sitt. Nettopp fordi hørsel er enormt viktig for livskvaliteten, ikke minst i et forebyggende perspektiv, sier han.

Hagebakken er opptatt av at samarbeid mellom spesialhelsetjenesten og

kommunene kan gjøre hørselsomsorgen mer helhetlig.

Samhandlingsreformen kan gi mer koordinerte tjenester, slik som det er nå er det for fragmentert. Dette kan bidra til et løft for hørselsomsorgen. I Norge har vi mange små kommuner, og med samarbeid får vi helt andre muligheter til å bygge opp helhetlige fagmiljøer. Vi må også spille på lag med frivillige organisasjoner og foreninger. Kommunene må bevisstgjøres, mener han.

Dere audiografer må komme på banen i forhold til deres kommuner, og være flinke til å selge inn tjenestene deres. Det er viktig å desentralisere tjenestene, slik at behandlingen kommer til folket, i stedet for at folk må reise flere mil for å få behandling, slik tilfellet er i enkelte deler av landet. Vi har et stort forbedringspotensial, mener Hagebakken.

Ny logo og ny visjon

Norsk Audiografforbunds logo har stått urørt i lang tid. Tiden var nå moden for en fornying. Sammen med ny visjon, som er mye lettere å huske, får NAF en real ansiktsløfting.

Tekst: Renate Berg

Bakgrunnen for å lage ny logo strekker seg tilbake til landsmøtet i Sandefjord i 2008. Da fikk daværende styret fullmakt til å starte denne prosessen. De tok kontakt med Anne Mette Bergseth som utformet 10 skisser med forskjellige motiv. Etter dialog mellom styret og Bergseth ble det enighet om hva som skulle legges frem på årets landsmøte.

Anne Mette Bergseth har laget vår nye logo.

Anne Mette har bakgrunn fra lærerskolen i forming og Kunsthøgskolen i Oslo. Hun har en genuin interesse for kunst og design. Og selv om hun ikke hadde noe bakgrunn fra webdesign, syntes hun oppdraget hørtes spennende ut.

Jeg er jobbsøkende og ønsker å finne arbeid innenfor denne sjangeren, sier hun.

Anne Mette har noe kjennskap til audiografmiljøet gjennom sitt søskenbarn, Siri Merete Bergseth, som er utdannet audiograf. Likevel måtte hun sjekke hva en audiograf gjør og hva NAF står for.

Jeg tok utgangspunkt i øret og selve øreformen. Det var viktig å få en gjenkjennelig logo, en som medlemmene kan kjenne seg igjen i, sier hun.

Bakgrunnen for å forandre på visjonen til «Audiografer – opp og fram» var rett og slett at styret ikke følte tilknytning til den gamle visjonen. Den var for lang og vanskelig å huske. Med den nye visjonen har vi noe å strekke oss mot. Og det vi skal strekke oss mot er formålet i handlingsplanen: *NAF skal være en sterk og levende organisasjon som ivaretar audiografers interesser på best mulig måte. NAF skal jobbe for å bedre og sikre audiografers rettigheter, lønns-, arbeids- og utdanningsvilkår*

Audiografer- opp og fram

Forbundsleder Gunn Olander i Delta hadde æren av å åpne selve landsmøtet. Hun oppfordret NAF til å bruke Tore Hagebakken aktivt. Han har satt hørselsomsorgen på agendaen, og vil løfte audiografer opp og fram.

Tekst: Heidi Løkken
Foto: Anita Berre

Gunn Olander

– Jeg er imponert over aktiviteten i foreningen deres, det er mange personer som tar et tak. Man skulle tro det var flere tusen medlemmer! Selve landmøtet gikk fredelig av stabelen uten de store diskusjonene. Berit Lange fra Delta var møteleder. NAFs nye visjon Audiografer – opp og fram! ble mottatt med stor entusiasme, sammen med ny logo som fremover skal prege organisasjonen. Frikjøp av leder ble redusert til 40 prosent. Styret utvidet fra 2 til 3 varamedlemmer, og styreperioden ble endret til 3 år blant annet for å gi bedre kontinuitet i styrearbeidet. Det innføres 2 varamedlemmer i Audiografens redaksjon, og redaksjonsperioden blir utvidet til tre år. Etisk utvalg og valgkomiteen øker også sine perioder fra 2 til 3 år. Ekstrakontingenten for offentlige medlemmer fjernes, mens medlemskontingenten for privat ansatte medlemmer økes til 1500. Meninger kom til uttrykk fra privat

Gunn Olander ber oss audiografer bruke Tore Hagebakken for alt hva det er verdt.

ansatte om at NAF bør jobbe mer for deres rettigheter. Handlingsplanen for styreperioden 2010-2013 ble lagt fram. Satsningsområdene er synliggjøring,

refusjons-, rekvisisjons- og henvisningsrett. Styret ber om innspill på etisk kontrakt, denne ligger ute på NAFs hjemmesider.

Mange hadde tatt turen til Trondheim.

Pingvineffekten

Er du en egenutvikler? Spørsmålet stilles av Øyvind Neraas, som tok deltakerne med på kick-off før festmiddagen på landsmøtet. Han er forfatter av boka Pingvineffekten – omsorg demper smerte, og har som tinnitusrammet inspirert mange gjennom sitt pågangsmot og sin unike optimisme.

Tekst: Heidi Løkken
Foto: Anita Berre

Øyvind Neraas har reist rundt siden 1992, med budskapet om at man ikke trenger å være kjendis for å være dyktig.

Ta vare på øyeblikkene. Jeg har bestemt meg: Den dagen jeg skal trekke det siste pust, skal jeg ikke angre ett sekund, appellerte Neraas. Han fortalte mange historier som viste at det ligger en sterk kraft i omsorgen. Vi må være mer som pingvinene.

Vi har alle lagret positive følelser, vi må bare ta dem fram. Det har hjulpet meg etter at jeg fikk tinnitus. Vi har et enormt, ubrukt potensial inni oss. Men ikke stol på at noen beriker livet ditt, gjør det selv. Bli en egenutvikler.

Øyvind Neraas forteller om Pingvineffekten

Du må så, vanne og glede deg over at det spirer og gror. Da er du en egenutvikler, forklarte han. Hver dag starter Neraas med å si til seg selv: Jeg skal ha en normal dag.

Hvis jeg putter en positiv tanke i hodet mitt allerede når jeg står opp er det nesten umulig å få en dårlig dag. Jeg kan ikke la denne lyden styre livet mitt! Alt lå dermed til rette for en hyggelig festmiddag på torsdagskvelden, og deltakerne fikk en sjanse til å snakke med styrekandidatene før valget.

Vær sjef i ditt eget liv

Som en verdig avslutning på landsmøtet, snakket Reidun Flatås, regionleder i Delta, om arbeidsglede og stressmestring. Hun ga gode råd om hvordan det å bli kjent med seg selv, kan hjelpe oss å bli sjef i våre egne liv.

Det er viktig å akseptere at alle er forskjellige, slik at man ikke vurderer andre ut fra hvordan man selv er. Ved å forstå seg selv, forstår man også andre bedre, enten det gjelder venner, familie, kolleger eller sjefen din, forklarte Flatås. Hun tok blant annet deltakerne gjennom en forenklet typeforståelse av mennesket.

Reidun Flatås lærer oss om arbeidsglede og stressmestring.

Det at vi kan oppleve at tiden ikke strekker til er grobunn for mye stress. Ved å legge til rette for bedre planlegging og senke kravene kan mye forebygges.

Ved å forstå dine egne reaksjoner bedre, forstår du også hvorfor du reagerer som du gjør, og hvorfor du blir stresset, hevdet Flatås.

Vi kan ofte sitte med en følelse av utilstrekkelighet i et travelt og krevende liv, derfor kan det være vanskelig å være sjef i ditt eget liv. Men det er mulig, sa hun.

Styret følger med

Mingling og festmiddag

Festmiddagen ble unnagjort på torsdagskvelden med blomsteroverrekkelser til avtroppende styremedlemmer og andre verv. Det hele ble holdt sammen av en glimrende Laila Glemme som toastmaster. Hun briljerte med morsomme historier fra audiografmiljøet fra den spede start og til dags dato.

Laila Glemme

Festmiddagen

Siemens hadde flipperkonkurranse

ComMMidt

I pausene kunne deltakerne bevege seg blant mange interessante stands, hvor et titalls leverandører og HLF, kunne informere om et mangfold av produkter og annen interessant informasjon.

Medus AS

Comfort Audio

Oticon

Hørselslaben AS

ReSound

Masterstudenter i Audiologi i Lund

De fire svenske audionomutdanningene arrangerer hvert, år på omgang, et samarbeidsmøte som de inviterer de andre nordiske utdanningen til å delta i. I år var møtet i Lund 2.-3. desember og jeg deltok fra audiografutdanningen i Trondheim www.hist.no/audiograf. Lund er i enda større grad enn Trondheim en studentby. Med 46.000 studenter sies byen å virke nokså tom med sin igjenværenede befolkning på vel 100.000 (kommunen) når studentene i feriene drar til sine respektive hjemsteder. I løpet av oppholdet i Lund fikk jeg et hyggelig gjensyn med de fire studentene «våre», alle fra BAU2006 (ferdige audiografer i 2009).

Tekst: Arne Vik

Fra venstre: Arne Vik, Peder Heggdal, Eline Lello, Elin Barrock og Unn-Siri Olsen

Norske studenter stortrives med studieoppholdet i Lund. Elin Barrock og Peder Heggdal, (nr. 2 og 4 f.v. på bildet) er godt i gang med det første året. Elin tar studiet på full tid, mens Peder, som får utdannelsen finansiert fra sin arbeidsplass, Haukeland sykehus, har et tilpasset deltidsopplegg.

De fleste masterstudentene i Lund har faktisk et tilpasset deltidsopplegg med individuell studieplan, så akkurat den studieformen har de mye erfaringer med. Utdanningen er samordnet med logopediutdanningen og ligger under det medisinske fakultetet. Etter hva

programdirektør Boel Heister Trygg forteller, har audiologimasteren kommet i stand ved å bygge stein på stein fra den opprinnelige 4-årige audionomutdanningen som de fortsatt har (Svensk magister). Denne utdanningen har imidlertid kommet i en slags mellomstilling etter at det i Sverige utdanningspolitisk satses på et 3+2 forløp der audionomene får sin legitimering (autorisasjon) etter oppnådd bachelorgrad.

Eline Lello og Unn-Siri Olsen (nr. 3 og 5) går siste året og roser utdanningen for godt undervisnings-

opplegg. I vårsemesteret skal de ta en fordypningsmodul i problembasert audiologilæring, ved Flinders University i Adelaide - Australia, der Unn-Siri tok sin fordypningsmodul i barneaudiologi høsten 2008, da hun var siste års student ved Audiografutdanningen i Trondheim.

Når de blir ferdige til våren ønsker Eline og Unn-Siri seg tilbake til Trondheim og satser på at de skal få seg noe å gjøre innen forskning og/eller utdanning. Jeg sier på gjensyn og forsikret dem om at nettopp det trengs!

Inspired by the
everyday challenge
to interact, communicate
and participate

Introducing Oticon Chili
- The most **powerful**,
sophisticated and **smallest**
Super Power 13 ever

For more information about Oticon Chili call xxxxxxxx or visit www.oticon.com

oticon
PEOPLE FIRST

Ishavsklinikken i Tromsø

Neste klinikk ut til å presentere seg for oss er den som ligger i nordens Paris, Ishavsklinikken i Tromsø.

Tekst: Lene-Mari Olsen

Ishavsklinikken er eneste private øre-nese-halsklinikk i Troms fylke. Den ble etablert i 1994 av ØNH-spesialist Paul W. Hansen, men het først Tromsø Øre-nese-halsklinikk.

Til å begynne med drev vi utelukkende med poliklinikk uten audiograf, men det viste seg raskt at dette var det stort behov for, og Bjørn Roar Valvik, nå Medisan, ble etter hvert ansatt i hel stilling. Etter han kom Lars Gunnar Rosvoldaunet som i dag arbeider ved audiografutdanningen.

Klimaet for dialog med ØNH/UNN og det regionale helseforetaket var til å begynne med anstrengt. Ordet «privat» var veldig belastende i Norges røde by, og det ble ikke bedre da vi skiftet navn til Ishavsklinikken og fikk

konsesjon som privat sykehus. Denne konsesjonen ble for øvrig solgt til Aleris Helse i 2008.

I dag merker vi en klar bedring i forholdet til det offentlige. Vi mottar henvisninger både fra fastleger og ØNH/ UNN. Når ventetiden er rundt 1 år for apparattilpasning ved UNN sier det seg selv at vi er et kjær-komment alternativ med kort ventetid og forhåpentligvis god kvalitet på det vi leverer.

I dag arbeider det 2 øre-nese-hals-spesialister med 100% driftstilskudd, Bjørn S. Solem og Paul W. Hansen. Vi har 3 audiografstillinger, Mia Cathrin Riisem og Lene-Mari Olsen, samt Maria Svendby som er ute i permisjon. Hedvig Hansen har arbeidet som

sekretær hos oss siden 1997. I tillegg har vi kontorfelleskap med indre-medisiner og spesialist i lungesykdommer, Ronald Opdahl.

Vi holder til midt i sentrum av Tromsø, men har ambulerende virksomhet også til Storsett i Nord-Troms og Finnsnes i Midt-Troms. Eldre mennesker slipper dermed slitsomme reiser på 3-4 timer for å komme til apparattilpasning. Audiografene har hele tiden hatt en veldig selvstendig stilling på klinikken, og det betyr at de selv må ta initiativet for å utvikle seg selv og påvirke sin egen hverdag og arbeids-situasjon. Vi tilpasser om lag 1000 høreapparat pr år, i tillegg ønsker vi å gi tinnitusrammede og vertigopasienter et godt tilbud.

Julestemning fra ishavsklinikken f.v.: Øre Nese hals spesialist Bjørn Steve Solem, Audiograf Mia Cathrin Riisem, Sekretær Hedvig Hansen, Audiograf Lene-Mari Olsen og Øre Nese Hals spesialist Paul W. Hansen.

Audiodagen ved HiST

15.oktober arrangerte HiST "Audiodagen" i Høgskolens lokaler. Det var lagt opp til en trivelig, faglig og sosial dag for alle studentene ved PAU samt lærere. Det var duket for en dag med litt annerledes faglig påfyll, sosial mingling med studenter fra andre klasser og en trivelig dag med lærerne.

Tekst: Anita Berre
Foto: Arne Vik/ Ulf Skauli

På programmet sto blant annet info fra DELTA og foredrag av bloggeren Ulf Skauli. Skauli har selv sagt blogget om sin opplevelse av dagen på HiST, og det er gode skussmål han gir! Disse finner dere her: <http://audiogram.wordpress.com/2010/10/15/blogger-i-fri-dressur/>.

Ulf Skauli forklarer friskt fra bloggen om overgangen til høreapparat og om å møte utfordringer som hørselshemmet

Gründer, audiograf og musiker Tom Kenneth Alte fortalte om oppstarten og driften av sitt firma Lilleby Audio. Med seg hadde han Helge Fyrileiv Guldvik med samme bakgrunn. Disse snakket også varmt og levende om hvordan de har greid å knytte audiografyrket opp mot sin store lidenskap: Musikken! Gutta er også aktive i gruppa Moving Oos, som sto for det musikalske innslaget.

Det ble også tid til quiz, samt at Sigrid Solum, Odd Marius Skjelbred og Elisabeth Rykkje fikk velfortjent heder og ære etter å ha presentert sin poster som vant årets posterkonkurranse arrangert av LFH Hørsel.

Etter ryktene å dømme, og for ikke å glemme Ulf Skaulis positive blogginnlegg, håper vi på at Audiodagen gjentas også til neste år.

Blogger Ulf Skauli i samtale med Vibeke Bang-Larssen ved HiST

Her forklarer Tom K. Alte og Helge F. Guldvik i Lilleby Audio hvordan audiografyrket har stort spenn

Posteren må fram!

Leverandørforeningen for helsesektoren (LFH) og Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) oppfordret til ny posterkonkurranse også i år, der avgangsstudentene presenterer bacheloroppgavene sine på en kreativ måte. Premien var som i fjor et pengebeløp på 30 000 kroner som skal brukes på en hørselsrelatert konferanse. Arne Vik bekrefter at det å lage poster av bacheloroppgaven blir obligatorisk fra 2011. Posteren ser du på neste side.

Vi gratulerer herved Sigrid, Odd og Elisabeth!

Tekst: Anita Berre
Foto: Privat

- Til å starte med, hva skrev dere om?

Vi gjorde en kvantitativ studie hvor vi skrev om Auditory Processing Disorder (APD). Vi hadde problemstillingen «Hvor ligger normen for barn i alderen 9-11 år, for fire utvalgte tester fra det norske APD testbatteriet.» Vi lagde normer for Filtered Words, Dichotic Digits, Binaural Masking Level Difference og Gaps in Noise. Disse fire testene ble valgt ut på grunnlag av de viktigste auditive funksjonene om vi har; Forståelse av lavredundant monoaural tale, Dikotisk tale, binaural integrasjon og temporal oppløsning. Vi testet til sammen 95 barn ved en barneskole i Trondheim, hvor 79 ble tatt med i databehandlingen. Hadde et samarbeid med St.Olavs, Møller Kompetansesenter og NTNU.

Ut ifra forslagene for normer for de fire testene, utarbeidet vi til slutt et utfyllingsskjema som kan brukes klinisk.

- Hva var bakgrunnen for oppgavevalget?

Odd og Sigrid tok en barnemodul i Australia hvor de der jobber en del med APD og har ca. 15 års erfaring med diagnostisering av APD. Der fikk de mulighet til å jobbe med en av de som har vært med å utarbeidet de testene som blir brukt for å diagnostisere barn med APD. Ble såpass interessert i teamet da slik at det ble mer eller mindre naturlig å skrive om det på bacheloroppgaven.

Elisabeth var i praksis på St.Olavs hvor hun først ble introdusert for APD, og hun ble der tipset om å skrive om APD i oppgaven sin.

Dette er også en veldig interessant diagnose og tema som alle tre er interessert i, og vi vet det er mye arbeid og forskning som må gjøres innenfor dette området. Vi håper med vårt arbeid at det bidrar til å få øynene opp for APD og at det settes mer i fokus.

- Var dere mange i klassen som lagde poster i år?

Det var frivillig, så fåtallet lagde poster og ble med i konkurransen.

- På hvilken måte/rolle føler dere poster kan ha i å spre et budskap?

Det er en enkel og kort presentasjon av et stort arbeid og gir et godt sammendrag. Viktig å lage en poster som har et godt design som fanger leseren slik at leseren har lyst til å vite/lese mer.

- Hva er målgruppen til poster-leserne, og hvor vil dere ha den publisert?

I hovedsak så er målgruppen fagfolk og studenter på audiografutdanninga ved HiST for å skape mer blest og interesse i og rundt APD-miljøet.

- Kan dere dele med oss noen tanker om arbeidet sammen; gikk alt knirkefritt, eller dukket det opp uønskede/uventede/positive/negative ting underveis?

Som nevnt vil posterarbeid bli obligatorisk fra våren av. Poster blir et gruppearbeidskrav som må leveres for å få gå opp til muntlig. Dette skal gjennomføres i perioden mellom oppgaveinnlevering 4. mai og muntlig 30.mai-1.juni.

Vinnergjengen presenterte posteren på Audiodagen i Trondheim 15. oktober, der de også fikk heder og ære for sitt arbeid.

Sigrid Fløan Solum

Odd M. Skjelbred

Elisabeth Rykkje

Vi er tre som kjenner hverandre veldig godt og visste hvordan vi arbeidet både individuelt og sammen. Skrivningen av selve bacheloroppgaven gikk veldig greit, samarbeidsmessig innad i gruppa. Vi møtte på egentlig bare ett problem, da vi skulle søke til REK og søknaden ble behandlet senere enn vi hadde håpet, noe som gjorde at vi ikke kom i gang med testing og det kliniske arbeidet i rett tid. Vi er tre ulike personer med mange ulike egenskaper. Slik utfylte vi hverandre slik at arbeidet og skrivningen med bacheloroppgaven ble effektiv og god.

- Har dere en oppfordring til neste års kull, hvorfor bør de presentere bacheloroppgaven med poster?

Å lage poster blir obligatorisk fra og med våren av slik at alle får sjansen til å jobbe med dette. Det er nyttig for de som skal gå videre til en eventuell master (og/eller videre forskning). God måte å framstille et stort arbeid og god erfaring å ha med seg.

- Hva tenker dere omkring premien, hvor går ferden?

Pengepremien levert av LFH Hørsel, på en verdi av 30.000,- er til bruk i forbindelse med en internasjonal audiologisk kongress. Vi vet enda ikke hvor vi skal, men enten AudiologyNow kongressen i Chicago i April 2011 eller UHA konferansen i Tyskland i 2011.

Introduction

This is a quantitative study, which is done to examine what results we will get from children with normal hearing when tested with selected tests from the new Norwegian APD test-battery for children. And we will here present our proposal of norms for these tests. Auditory Processing Disorder is a relatively new diagnosis in Norway, and it is not that long ago since the Norwegian test-battery was established.

There are many different definitions of APD. One definition we think describes it well is;

"APD results from impaired neural function and is characterized by poor recognition, discrimination, separation, grouping, localization, or ordering of non-speech sounds. It does not solely result from a deficit in general attention, language or other cognitive processes."
(UK APD Steering Group. 2003)

The Norwegian APD test-battery consists of 8 tests. We chose to focus on 4 of these tests because they cover the four most important Auditive mechanisms: temporal resolution (Gaps in Noise), binaural integration (Binaural Masking Level Difference), low-redundancy speech (Filtered Words), and dichotic speech (Dichotic Digits).

Method

We have tested 95 children from Vikammer primary school, whereas 16 of them were excluded from the results. Our exclusion criteria were based on whether they had a hearing loss, or other diagnoses that was revealed from results of an anamnesis form that was evaluated by their parents.

The final number of subjects was 79 children (40 boys and 39 girls), divided in three age groups:

- 9 years: n=21
- 10 years: n=36
- 11 years: n=22

To make sure the results were not compromised, we randomized the test order of the 4 tests and which ear we started with. The equipment we used was Madsen Aurical audiometer with supra aural head phones of the type TDH39, with MX-41/AR rubber cushions and a regular Discman for test stimuli.

Results

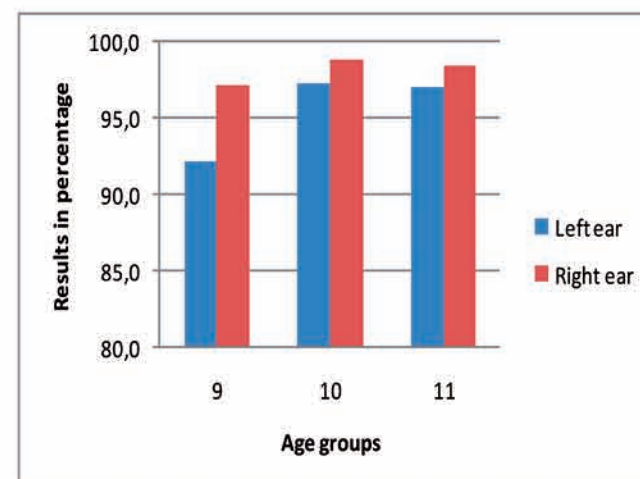

Figure 1. Dichotic Digits test results.

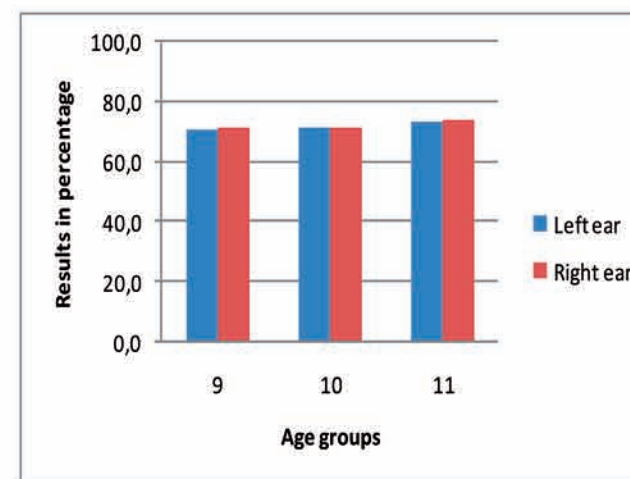

Figure 2. Filtered Words test results.

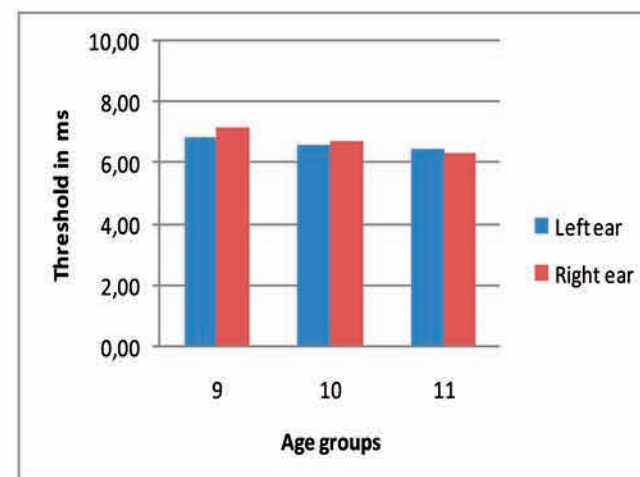

Figure 3. Gaps In Noise test results.

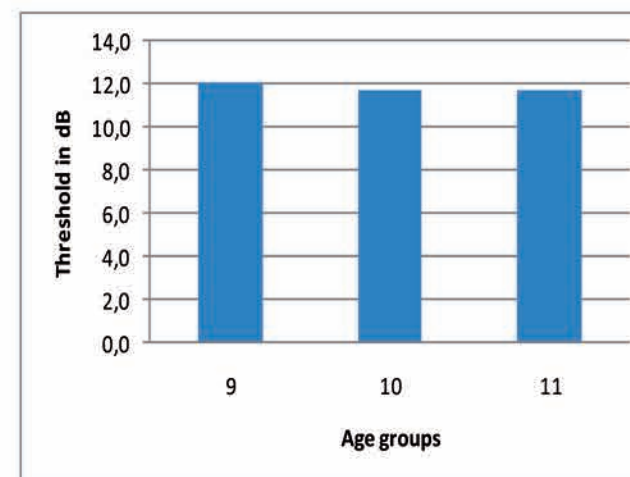

Figure 4. Binaural Masking Level Difference test results

For the Dichotic Digits test (Figure 1) we found a significant difference between the age groups 9 and 11 for the left ear ($p = 0,02$). We also found a significant difference between the left and right ear in the age groups 9 and 10 ($p = 0,02$ for both age groups).

For the Filtered Words test (Figure 2) we did not find any significant differences between the age groups, nor between the ears.

For the Gaps In Noise test (Figure 3) there were no significant differences between the age groups, nor between the ears. These results match with previous studies done for this test (Musiek 2005).

For the Binaural Masking Level Difference test (Figure 4) we did not find any significant differences between the age groups, nor between the ears.

Conclusion

From our results we came up with a proposal for norms for each of the 4 tests. We chose to present these norms without separating the results from boys and girls. This was due to being able to compare our results to earlier international studies, and their norm proposals. Below you will see 4 tables which will show our norm proposal for each test.

Age		Left ear	Right ear
9	Average	92,1	97,1
	1 SD	84,1	93,8
	2 SD	76,2	90,4
10	Average	95,7	98,1
	1 SD	89,9	94,8
	2 SD	84,2	91,6
11	Average	97,0	98,4
	1 SD	91,8	96,0
	2 SD	86,5	93,6

Table 1. Norm proposal for Dichotic Digits test.

Age		Left ear	Right ear
9	Average	70,5	71,0
	1 SD	61,1	61,9
	2 SD	51,6	52,8
10	Average	71,1	71,2
	1 SD	61,9	60,9
	2 SD	52,7	50,6
11	Average	72,9	74,0
	1 SD	64,3	67,3
	2 SD	55,6	60,5

Table 2. Norm proposal for Filtered Words test.

Age		Left ear	Right ear
9	Average	6,8	7,2
	1 SD	8,9	9,4
	2 SD	11,0	11,7
10	Average	6,6	6,7
	1 SD	8,1	8,3
	2 SD	9,6	9,9
11	Average	6,5	6,3
	1 SD	8,3	8,3
	2 SD	10,1	10,3

Table 3. Norm proposal for Gaps In Noise test.

Age		Binaural
9	Average	12,1
	1 SD	9,5
	2 SD	7,0
10	Average	11,7
	1 SD	8,7
	2 SD	5,8
11	Average	11,7
	1 SD	7,8
	2 SD	3,8

Table 4. Norm proposal for Binaural Masking Level Difference test.

References

UK APD Steering Group (2003), Working definition of APD. [online]. URL: <http://www.thebsa.org.uk/apd/Home.htm>. (14.02.10.).

Musiek, F. E., Shinn, J. B., Jirsa, R., Bamiou, D., Baran, J.A., Zaidan, E. (2005). GIN (Gaps-In-Noise) Test Performance in subjects with confirmed Central Auditory Nervous System Involvement. I: *Ear & Hearing*, Vol. 26 Nr. 6.

Baha®

Veien til naturlig hørsel

Baha-systemet er et implanterbart benforankret høreapparat. Det er et enkelt og effektivt hjelpemiddel for personer som lider av konduktive hørseltap, kombinerte hørseltap eller har ensidig døvheter. Når et vanlig tradisjonelt høreapparat eller ørekirurgi ikke oppnår den ønskede effekten, bør du vurdere en annen vei til naturlig hørsel.

For mer informasjon
Om Baha-systemet besøk
www.medisan.no
WIDEX
medisan

Et valg for livet

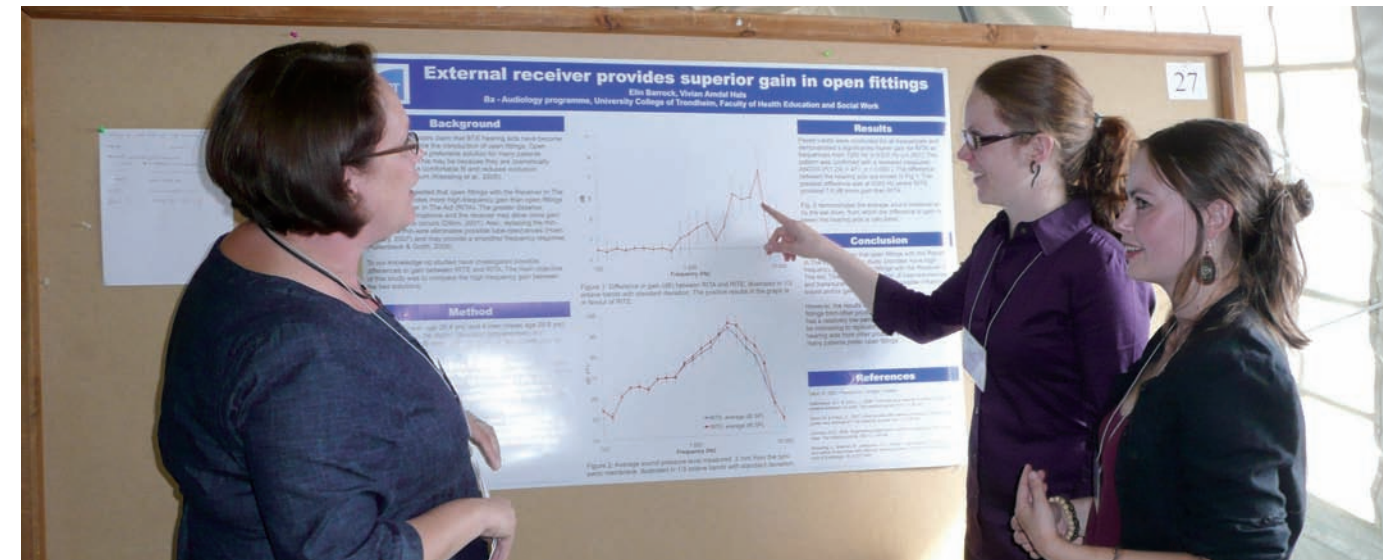
Hear now. And always

Cochlear™

2009-vinnerne valgte IHCON 2010

International Hearing Aid Research Conference (IHCON) arrangeres annethvert år i Lake Tahoe, California. Der presenteres det nyeste av forskning innenfor høreapparatverdenen. Vivian Hals og Elin Barrock ble imponerende vinnere av posterkonkurransen her i 2009 og fikk også sjansen til å presentere den ved IHCON.

Tekst: Elin Barrock
Foto: Elin Barrock

Audiografene synes de fikk gode tilbakemeldinger på posteren sin, både ved konstruktiv kritikk og gode spørsmål.

Høsten 2009 fikk vi den glade beskjed at vi hadde vunnet posterkonkurransen vi hadde vært med i. Dette innebar at vi skulle få reise og delta på en internasjonal audiologisk kongress, og vi skulle selv få velge hvilken. Etter å ha vurdert mulighetene falt det endelige valget på IHCON, som skulle avholdes 11-15 august 2010. Vi hadde under skrivningen av posteren fantasert om å få presentere den, så vi sendte inn en abstract, og etter en altfor lang ventetid fikk vi enda en gladsnyhet: vi skulle få presentere!

IHCON arrangeres annethvert år i Lake Tahoe, California. Der presenteres det nyeste av forskning innenfor høreapparatverdenen. Her kommer alt fra audiologer, ingeniører, akustikere, teknikere osv som arbeider med/har interesse for hva som beveger seg i

det audiologiske miljø hva teknikk og høreapparater angår.

Et av hovedtemaene for årets konferanse var åpne løsninger med et særlig fokus på hvordan de fungerer i støy. Harvey Dillon presenterte blant annet forskning som viste åpne løsnings manglende evne til å gi en god taleforståelse i støy, især om personene hadde et stort diskanttap. I tillegg til åpne løsninger ble det også presentert forskning på tinnitus/tinnitusbehandling og cochlear implantat. Mange av forelesningene var aktuelle og interessante for oss, mens enkelte hadde et litt vel høyt teknisk nivå. Det var noe for alle og enhver i forhold til faglig nivå og yrkesområde.

Det var forelesninger på morgningen, etter lunsj og etter middag hver dag, etterfulgt av posterpresentering. Det var morsomt å kunne gå rundt og se på de ulike bidragene og snakke med de som presenterte. Mye spennende blir forsket på rundt omkring, og med postere er det lett å få et overblikk over hva som er blitt gjort. Litt ekstra hyggelig var det på kveldene hvor man fikk spandert vin og øl, og man kunne

gå omkring å snakke med de andre deltakerne på konferansen. Ikke bare var det faglig givende, men også hyggelig og sosialt.

Vi presenterte vår poster først på lørdagen slik at vi hadde masse av tid til å grue oss i forveien. Selv om vi var meget nervøse i starten, forsvant nervene etter hvert som vi fikk snakket oss litt varme. Vi synes vi fikk gode tilbakemeldinger på posteren vår i form av konstruktiv kritikk og spørsmål angående det vi hadde gjort. De aller fleste var svært hyggelige og positive, med en oppriktig interesse i det vi hadde gjort. Redselen for å bli slaktet av en gammel travet innenfor miljøet ble heldigvis ikke satt til livs. Det gikk overraskende fint.

I tillegg til å få delta på konferansen benyttet vi også anledningen til å få en liten ferie i solskinsstaten, der vi reiste litt rundt omkring og besøkte kjente og kjære.

Alt i alt synes vi det var en lærerik og spennende konferanse, samt et hyggelig opphold. Det gav definitivt mersmak til å delta på lignende konferanser i fremtiden.

Vivian Hals og Elin Barrock var fornøyde med at deres poster fikk bli presentert ved IHCON 2010.

Tinnitusbehandlingstilbudet ved Molde sjukehus

Tinnitusbehandlingene varierer rundt om i landet. Ikke alle steder har man kommet i mål med å tilby et behandlingsopplegg for å forbedre hverdagen til tinnituspasienter. Et av unntakene er sykehuset i Molde. Her presenteres deres tilbud til tinnituspasienter.

Tekst: Kristin Ødegård
Foto: Vegard Innerdal

Deler av teamet som er med i kursperioden. F.v: May Kristin Meisingset, Eva Andersen og Kristin Ødegård. 2.rekke f.v: Mona Hansen, Dag Sunde og Liudmila Mikakova. Åshild Moen var dessverre ikke til stede da bildet ble tatt.

I innkallingsbrevet til første konsultasjon, får de:

- Skriftlig informasjon om det flerfaglige behandlingstilbudet av tinnitus ved Molde sjukehus
- THI-skjema, som skal tas med utfylt til første konsultasjon (spørreskjema om opplevelsen av sin tinnitus og grad av plager)

Vi kaller vårt behandlingstilbud for Nevrofysiologisk Basert Mestring (NBM), det består av:

- Utredning av hørselssystemet
- Veiledende rådgivning (ØNH spes. overlege Dag Sunde/audiografer)
- Lydbehandling (audiografer)
- Avspenning.

Første konsultasjon:

Utredning av hørselen med rentone-audiometri, taleaudiometri, ubehagsnivå og tympanometri. Anamnese/otomikroskopi hos ØNH-

lege, henvisning til MR bakre skalle-grop/tinningbein, hvis indikasjon. Audiografene tar pasienten inn til samtale om deres hørselsstatus og tinnitus, og informerer om hva vi har å tilby av hjelpemidler og behandling for øvrig.

Hvis pasienten har nedsatt hørsel, tilbyr vi høreapparat som hjelpemiddel, og tar evt. avtrykk eller tilpasser åpne løsninger direkte. Det samme gjelder for lydgenerator/kombiapparat. Lydpute og bordmasker får pasienten med seg samme dag hvis de har behov for det.

Pasienten får også med artikkelen «Alt» om Tinnitus, utgitt av The British Tinnitus Association. Der står det mye nyttig informasjon som pasienten kan lese selv.

Andre konsultasjon:

Gruppeforelesning ved overlege Sunde.

Den første delen av forelesningen tar for seg «Den nevrofysiologiske forklaringsmodellen ved tinnitus» (Pawel Jastreboff).

Overlege Dag Sunde holder tinnitustforedrag

Del to omhandler behandlingstilnærming, som bygger på den nevrofysiologiske forklaringsmodellen. Vi kaller det NBM. NBM bygger på de samme elementene som Tinnitus Retraining Therapy (TRT), men siden det er gruppeundervisning, kan vi ikke kalle det TRT.

Overlege Sunde er sertifisert for TRT (TRT er en behandlingstilnærming som Pawel Jastreboff og Jonathan Hazell utviklet, og som bygger på Jastreboffs nevrofysiologiske forklaringsmodell). Overlege Sunde har i flere år interessert seg for tinnituslidelsen. Han blir også brukt som foreleser i kurs for både audiografer og andre leger.

Han hospiterte hos Dr. Ole Petter Tungland ved Royal Hallamshire Hospital i Sheffield, og har tatt TRT-kurs hos Pawel Jastreboff i USA. Forelesningen holdes annenhver fredag, og har en varighet på 3 timer. Dette er en veiledende rådgivning i gruppe. Det er mye informasjon som skal gis, og det er tidkrevende. Derfor har vi valgt å gjennomføre dette i grupper på 10 pasienter. Pårørende/nærpersoner oppfordres til å følge undervisningen. Pasientene og pårørende/nærpersoner får komme tilbake så mange ganger de ønsker. De anbefales å komme ca annenhver mnd. Gjerne over et par års tid, da dette er

en modingsprosess.

Overlege Sunde har også individuell behandlingstilnærming (TRT) for de som har behov for det. De skal da ha vært 3-4 ganger på gruppeforelesning først, slik at de har en forståelse for modellen.

Tinnituskurs – et flerfaglig behandlingstilbud for å lære å mestre tinnitus

Audiograf Eva Andersen tok initiativ og startet opp med flerfaglig kurs allerede i 1999. Kurset holdes på sykehuset, og er et flerfaglig behandlingstilbud som består av fysioterapeuter, audiografer, sosionom, ØNH-lege og en brukerrepresentant fra Hørselshemmedes Landsforbund (HLF).

Fysioterapeutene har en viktig rolle på kursene. De legger vekt på stressmestring og avspenningsmetoder, som bl.a autogen trening. Siste halvdel av kurset består av øvelser på matte, tilberoligende musikk og instruksjoner fra fysioterapeut.

Tilbakemeldingene på disse kursene har vært gode.

Det å treffe likesinnede og få snakke sammen om sine problemer, viser seg for en del å være nyttig. En er ikke alene med disse plagene.

Tinnituskurs: fysioterapeut, lege og audiograf til stede

Kursene holdes vanligvis to ganger i året, vår og høst. 8-10 deltagere har vist seg å være mest hensiktsmessig.

Opplegget er som følger:

Kurset går over 5 uker, à 2 timer i uken.

1. Forelesning / samtale, fysioterapeut
Avspenningsøvelser – fysioterapeut
2. Forelesning / samtale, audiograf
Avspenningsøvelser – fysioterapeut
3. Forelesning / samtale, brukerrepresentant fra HLF
Avspenningsøvelser – fysioterapeut
4. Forelesning / samtale, sosionom
Avspenningsøvelser – fysioterapeut
5. Gruppediskusjon / spørsmålstime, fysioterapeut, audiograf, lege og sosionom
Avspenningsøvelser – fysioterapeut

Audiografene på hørselssentralen ved Molde sjukehus deltar både i utredning og oppfølging av pasienter med tinnitus. Vi får henvist pasienter fra hele fylket. Vi har således forholdsvis mange tinnituspasienter, og dette medfører noe lengre venteliste enn ønskelig, både for disse og for ordinære «høreapparat pasienter».

Vår erfaring med behandlingstilbudet, er at de fleste som ønsker hjelp og er motivert for å gripe fatt i problemet, blir bedre. Men ting tar tid! Både når det gjelder tilvenning av høreapparat/lydgenerator, og omstilling av tankegang.

Mange som kommer for utredning av tinnitus, er redde for at noe er alvorlig galt med dem. De kan ha tanker om hjernesvulst og lignende. Derfor er terskelen for å henvise til MR lav. Følelsen av å bli utredet skikkelig og føle at de blir tatt på alvor, er vesentlig. Det er viktig at alle får en forståelse av hva tinnitus egentlig er, og derfor er gruppeundervisningen med overlege Sunde en viktig del av behandlingen.

Behandlingstilbudet vi har ved Molde Sjukehus kunne vært enda bedre, men vi føler vi er på god vei. Det krever mye av pasienten selv, og for å bruke Jastreboff sine egne ord:

«If you do nothing, you get what you do!»

Ønsker du det beste innen ny teknologi og design?

Med Siemens høreapparater blir det bedre hørselsopplevelser, og med TEK kan brukerne kobles til både mobil, TV og mp3-spiller. Vi har 130 års erfaring med å gjøre avansert teknologi enkel og brukervennlig.

Informasjon om vår nye produktportefølje på kontrakt med NAV finner du på:

www.siemens.no/hearing

SIEMENS

Nye fjes

Redaksjonen

Redaksjonsmedlem

Hun var ferdig ved Audiografutdanningen i 2006 og jobbet etter dette ved Bogstadveien ØNH. I 2009 gikk hun ut i mammapermisjon, og tok med mann og barn tilbake til Trøndelag. Her ble hun tatt inn i varmen hos gutta på Bybroen Hørselhjelp og gjengen i AudioPlus.

Maren Julie Havik

Har vært med i redaksjonen før, og satser friskt på en ny runde.

1. Vara

Camilla Cornebo

Camilla Cornebo
Var ferdig utdannet i Gøteborg i 1993. Har siden 1997 jobbet som audiograf ved høresentralen på Sørlandets sykehus HF, Arendal. Var i forrige periode leder i Etisk utvalg.

Redaksjonsmedlem

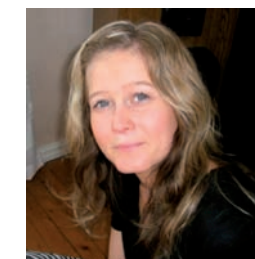
Hun er bosatt på Sola med mann og to barn. Hun jobber på Hørselsentralen ved Stavanger Universitetssjukehus, og har vært der siden hun ble uteksaminert som Audiograf i 1999.

Renate Berg

Kommer rett fra vervet i styret der hun har sittet i to landsmøteperioder. Ble valgt som 2.vara i Sandefjord i 2008, men pga fødselspermisjoner i styret, steppet hun inn som sekretær ganske tidlig i perioden. Gleder seg til å få jobbe tettere på «Audio-grafen» og medarbeiderne der, og håper de sammen skal få til et godt produkt.

2. Vara

Helena Erstad

Helena Erstad
Født og oppvokst i Gøteborg der hun gikk ut fra 3-årig audionomprogram i 1997. Jobbet to år på sykehuset i Nässjö, før hun begynte på Kirkeristen ØNH i Oslo, hvor hun har var i ti år. Var innom Unitron, før hun juni i år startet på Hjelpemiddelsentralen i Oslo/Akershus.

Valgkomitéen

Leder

Monica Rolandsen-Klæboe

Mangeårig leder i Norsk Audiografforbund. Gikk ut fra utdanningen i 2001 og har siden da vært med i styret. Siden hun ikke helt vil slippe taket finner vi henne i ledervervet i valgkomitéen.

Komitémedlemmer

Anita Fredsvik

Gikk ut fra audiografkull AU-91 i 1993. Har jobbet både ved Sykehuset Buskerud og noe småvikariering ved St Olav. Har vært innom som medlem i Etisk komité, og nå er hun med i valgkomitéen.

Gøril Haukøy

Hun gikk ut fra utdanningen i 1996. Startet da å jobbe ved sykehuset i Buskerud, Drammen. Jobbet der frem til januar i år da hun startet hos Medisan AS. Har også vært utsendt for å representere Norge i arbeidet med CEN-rapporten.

TINNITUS

“Et høreapparat med lydgenerator kan bidra til å redusere tinnitusplager”

Ofte er det nok å tilpasse høreapparat på brukere som plages med tinnitus. ReSound Live TS og Beltone Reach har også en lydgenerator, slik at du slipper å gjøre en ny tilpasning dersom høreapparatet alene ikke avhjelper tinnitusplagen.

ReSound
 rediscover hearing

Tariff 2010

Tekst: Monica Eide

KS-OMRÅDET (*området omfatter alle kommunene utenom Oslo.*)

RESULTATET I KS-OPPGJØRET

Generelt tillegg til alle Deltas medlemmer:

Det gis et tillegg på 2,1 %, - minst 7 100.- i året til alle som omfattes av hovedtariffavtalens kap. 4.
 Virkningsdato: 1.7. 2010

Ekstra kronetillegg til ansatte med høyskoleutdanning:

Det gis et generelt kronetillegg på 2000,- i året til ansatte med høyskoleutdanning som omfattes av hovedtariffavtalens kap. 4 B.

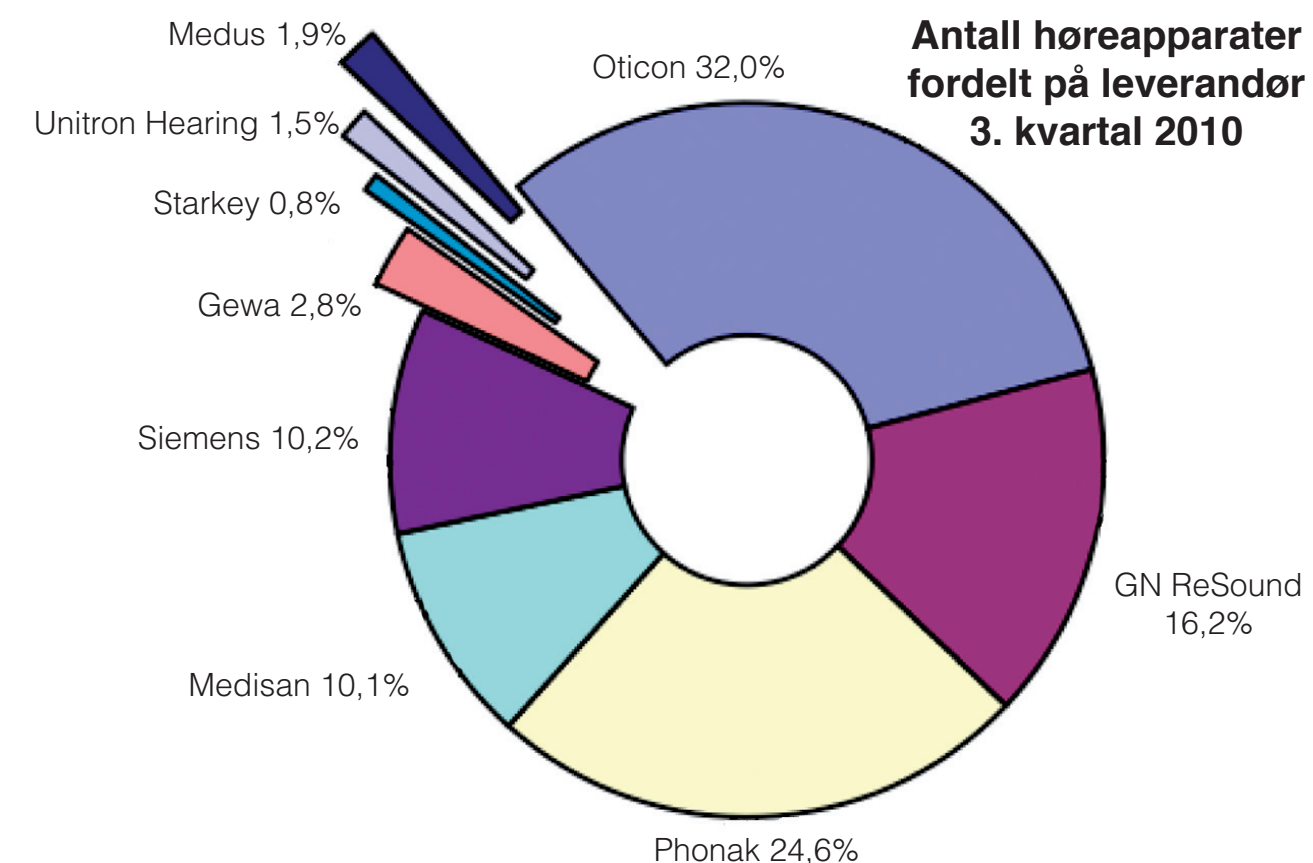
Virkningsdato: 10.6.2010.

SPEKTER (sykehusene)

Generelt tillegg med virkning 1. oktober 2010

Det gis et generelt tillegg på 11.000 kroner per år. Arbeidstakere i stillingsgruppe 5 gis et generelt tillegg på 14.000 kroner.

Dersom du ønsker flere detaljer, gå inn på Delta sine sider eller ring Delta direkte på 02125 hverdager 08-20.

Høstens dilemma:

Hvis Ole får et høreapparat tilpasset i år som koster 900 kr og mister det i 2013 da det koster 6000 kr. Hva bør summen for et erstatningsapparat være? 1. Det bør koste det samme som firmaet har solgt det for. Altså den «gamle» prisen? 2. Summen bør være den som gjelder den dagen han mister de. I gjeldende kontrakt er det store variasjoner i pris på høreapparater. Fra ca 900-7000 kr. Leverandørene har også ulike svar på hvilken praksis de fører her.

Med andre ord, hvem skal betale hvis prisen er en annen da Ole mister sitt høreapparat?

HLF/forsikringsselskapet? Leverandørene? NAV? Eller bruker?

Får dette konsekvenser for hvilke høreapparater vi audiografer velger å bruke?

Kommentar fra etisk utvalg:

Vi i Etisk utvalg (det nye) har diskutert saken. Det vi er helt enige om er at Ole som har en høreapparatforsikring, ikke skal lide for at apparatene hans har forskjellig pris for NAV og en privat kunde. - En annen sak er om det lønner seg å forsikre et høreapparat til kr. 900,-? Vi tok en telefon til Gjensidige i Trondheim: - En forsikring på et høreapparat (Verdigjenstandsforsikring) til kr. 900,- vil hos Gjensidige koste ca. kr. 200,- i grunnpris. Årspremien kommer på ca. kr. 20,- og egenandelen er på kr. 500,- Når vi forteller Gjensidige at et og samme høreapparat kan ha forskjellig pris pga NAVs prisforhandlinger, og spør hvordan dette stiller seg mht en forsikring og senere gjenskaffelse av samme apparat, sier de følgende: Det er IKKE forsikringssvindel å forsikre et høreapparat for mer enn NAV-prisen, så lenge man informerer forsikringsselskapet om prisforskjellen. Brukeren vil være nødt til å betale en høyere årspremie. En forsikring skal altså dekke en gjenskaffelse av høreapparatet/ene man har fått dekket av NAV.

Nytt etisk dilemma:

Er det greit at det brukes firmakort i privat sammenheng? For eksempel at en firmarepresentant betaler bar-regningen etter en privat tur på byen? Hvem har ansvaret, den som har og drar kortet, eller den som tar imot? Synspunkter og tanker fra audiografer der ute mottas med takk!

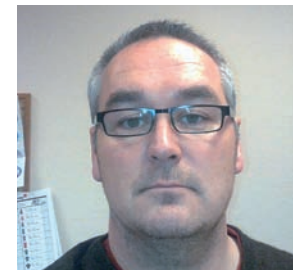
Presentasjon av den nye komitéen

Leder**Eva Dyrendal Rø**

Daglig leder/autorisert audiograf ved Hørselhuset i Trondheim.

Ferdig utdannet audiograf ved Trondheim Helsefaghøgskole i 1994. Jeg har bachelor i audiologi med modul i pediatrik audiologi. Jobbet fra 1994-1999 som audiograf ved Strømmen Høresenter AS (nå Diploma AS) og Volvat Medisinske Senter AS.

Fra 2000 og 2010 har jeg jobbet med salg og support hos flere leverandører, sist hos Starkey Norway AS i Trondheim. Siden i sommer har jeg jobbet med å etablere Hørselhuset som åpner i januar 2011.

Komitémedlemmer**Svein Nybakken**

Gikk ut av skolen i 96. Begynte å jobbe ved Narvik sykehus som audiograf umiddelbart. Har jobbet der siden som eneste audiograf ved avdelingen. Er i fra Bjerkvik, en storby like nord for metropolen Narvik.

Lise Nyborg Landrø

Hun er fra Skogn. Ferdig utdannet audiograf i -99. Jobbet 9 år ved Nordlandssykehuset Bodø. Jobber nå ved ØNH Innherred Sykehuset Levanger, vært der i 2 og 1/2 år.

1. Vara**Anne Marie Boberg**

AnneMa gikk med i det første kullet som gikk ut i 1991. Hun var først en kort stund i Tønsberg, før hun dro nordover og begynte på spesialistlegesenteret i Karasjok, hvor hun fortsatt jobber.

2. Vara**Erik Berg**

Ferdig utdannet audiograf i 1994. Jobber ved høresentralen på sykehuset i Kristiansund.

Comfort Digisystem - For små barn med store muligheter

Å være 5 år og høre like bra som alle andre er meget viktig. Ikke bare når læreren leser favoritteventyrene eller på utflukter i skogen når barnet lytter på skogens lyder. Til og med på fritiden med alt det morsomme som barn finner på.

For mer informasjon om Comfort Digisystem kontakt oss på Comfort Audio

Comfort Audio

Comfort Audio AS | Postboks 304 | 3201 Sandefjord | Tlf: 959 87 910 | www.comfortaudio.no

En søt liten historie

Denne historien er fra en kvinnelig CI-bruker og som jobber på en barneskole.

Det var en av de første ukene etter skolestart, at hun en dag la merke til at en av guttene i 1.klasse så veldig på henne.

Dette gjentok seg hvert friminutt, før han tilslutt tok mot til seg og spurte:

«Er du en engel?»

«Nei, hvorfor lur du på det?» (Hun tenkte for seg selv at han syntes vel hun var veldig pen og lignet på en engel..)

«For du er jo død!»

Den lille gutten var blitt fortalt at denne læreren var døv, men hadde oppfattet det som død.

En søt historie ble det i allefall.

En modig maur...

Margunn Maur heter jeg, en relativt ung arbeidermaur (kort sagt en hunn-maur med forkroplede kjønnsorganer), dette er min historie.

En klar og fredelig natt under nord-norges fantastiske midnattsol la jeg ut på mitt farefulle oppdrag. En gruppe maur i min koloni hadde nemlig funnet en åpen passasje inn i en av "tuene" til arten menneske (tror de kaller det hus?). Vi vet ikke mye om denne arten men et par-tre ting har vi imidlertid fått med oss. 1; det bor SVÆRT få i hver tue, 2; de er ONDE og 3; tuene er ofte fulle av godsaker for oss maur!

Denne natten samlet vi tuas tapreste arbeidere og beveget oss selvsikkert gjennom passasjen. Vi var inne i menneske-tua uten store problemer. Vi samlet oss i et hjørne av rommet for diskutere strategi. Ansvarsområder ble fordelt, og jeg, som en av de tøffeste og mest erfarne i flokken, fikk ansvaret for å bestige mennesket som lå til lading i samme rom. Dette har jeg gjort mange ganger før og så ikke for meg at dette skulle by på videre problemer. Alt jeg trengte gjøre var å klatre opp den bleke, klamme kroppen og lete etter noe som var verdt å ta med seg hjem til tua. Null stress! Dette skulle jeg fikse!

Mennesker har en tendens til å ligge i vannrett posisjon, gjerne på et rektangel som er opphøyd i forhold til gulvet i rommet. Jeg klatret altså først opp på denne forhøyningen før jeg tok fatt og besteg selve mennesket. Det var klamt og glatt, jeg pustet og peste og skjønte fort at dette eksemplaret av arten ikke var helt som de andre jeg hadde besteget. Dette var mer krevende. Klammere, blekere og mer urolig og uforutsigbart enn jeg var vant til. Og neseputer! Enorme mengder luft ble vekselvis dratt inn og sluppet ut disse to hullene midt i ansiktet med en voldsom kraft. Her var det bare å holde seg i god avstand for ikke å bli tatt i dragsuget! Jeg bestemte meg derfor for å begynne fra siden. Jeg klatret opp

halsen, for så å bevege meg oppover langs siden av hodet og ned kroppen på motsatt side (i god avstand fra nesesuget) i min søken på godsaker. Full kontroll, så langt...

Det ble mye "ett skritt fram og to tilbake" på tur opp, dette pga den ekstremt glatte og klamme overflaten. Jeg hadde rett og slett elendig veigrep! Jeg ble sliten og andpusten, og det var med stor lettelse jeg endelig nådde en slags ujevn plattform av en utvekst på venstre side av hodet. Da jeg hadde fått igjen pusten så jeg en slags åpning i bunnen av denne meget spesielle plattformen jeg for øvrig aldri hadde lagt merke til før hos et menneske. Dette måtte jeg undersøke nærmere...det kunne jo være en brønn av godsaker!

Nølede nærmest jeg meg hullet... sakte. Nervøs. Dette kunne være farlig, det følte jeg på meg. Jeg tok et hårstrå fra mennesket og knøt dette rundt livet som en slags sikring før jeg nærmet meg kanten av hullet. Jeg la meg på magen og ålte meg fram slik at jeg fikk kikket ned. Det var mørkt. Ingenting å se... I og med at jeg ikke ante hvor dypt det var eller hva som befant seg der nede bestemte jeg meg for å trekke meg tilbake og gå videre. Ingen skam å snu, ikke sant? Det ville nok være smartere å ta med seg flere maur og litt utstyr og senere utforske hullet nærmere.

Jeg tok av meg sikringen og skulle akkurat til å ta fatt på veien videre da en av menneskets lemmer med voldsom kraft kom susende gjennom luften og dyttet meg bestemt ned i hullet!!! Jeg hylte av skrekk, pulsen galopperte idet jeg falt og falt og falt ned i den mørke avgrunnen. På veien ned traff jeg veggene i sjakten ved et par anledninger og tror jeg må ha brukket et par ribben. Etter noe som føltes som en evighet landet jeg på noe mykt og blaffrende...Jeg spyttet ut rester av knuste tenner og prøvde å puste normalt, noe som var svært vanskelig med en

punktert lunge! Overflaten jeg landet på var tynn, blaffrende og glatt. Jeg spant rundt og prøvde fortvilet å finne fotfeste. Mennesket må ha våknet! Plutselig ble jeg kastet rundt og rundt. Jeg hørte forferdelig sterke skrikelyder og fikk fullstendig panikk! Jeg kravlet og klorte og prøvde fortvilet å komme meg ut. Men jeg var for skadet. Jeg merket plustelig at jeg var firbent og skjønte vel allerede da at slaget var tapt. Var det virkelig sånn det skulle ende?! Her!?!?! En stor hvit dott på en blå stav av noe slag kom farende mot meg. Jeg presset meg inntil veggen, sugde inn magen og holdt pusten. Den forsvant. Puh...Det ble med ett helt stille...ingen bevegelse. Kanskje mennesket ville at jeg skulle klatre ut? Jeg prøvde å klatre opp og ut av hullet, men det ble et halvhjertet forsøk. Jeg bare spant og spant og endte opp med å lande på rygg på det myke blaffrede underlaget igjen. Jeg spant rundt i vill panikk bare for å bli møtt av en syndeflod av vann som skylte meg rundt inne i mørket. Jeg svelget mengder med væske, hostet og harket før alt et øyeblikk ble svart... Jeg våknet med kroppen klistret mot underlaget. Levde jeg enda?! I så fall ville jeg gjøre et siste forsøk på å komme meg levende ut herfra! Jeg prøvde febrilsk å grave meg igjennom det skjøre underlaget, det kunne da ikke være umulig! Jeg spant og grov og klorte desperat da en enorm flodbølge traff meg i ryggen! Jeg ble tromlet rundt og rundt og registrerte så vidt at jeg ble sugd ut samme korridoren jeg hadde kommet inn. Jeg ble hengende fortumlet ute på plattformen og visste ikke opp-ned på meg selv. Mennesket tok tak i meg og kastet meg brutalt ned i en beholder. Hun virket rasende og sa gjentatte ganger; du har valgt feil øre og kødde med lille venn! Så satte hun lokk på beholderen. Min siste time var kommet, såpass skjønte jeg. Livet passerte behagelig i revy og jeg befant meg på nytt i en mørk tunnell...men denne hadde lys i enden... :)

THE END

CIBS TOTAL

KOMMUNIKASJONSLØSNINGER FOR HØRSELSEHEMMEDE

NYHET

Endelig EN komplett løsning for ALLE situasjoner

CIBS TOTAL er en 4-i-1 løsning for:

- Mobil-, trådløs- og bordtelefoner med Bluetooth
- TV/Audioutstyr, CD spiller, Mp3 etc
- Samtaleforsterker på kafé, møter, klasserom etc
- Mottar signal fra varslingsanlegg
- Automatisk prioritering av lydkilde
- Svært enkel å bruke
- Svært god lyd gir bedre taleforståelse

Hjelpemiddelnr. 160749

COMMidt®

ZOOM SOUND

Telefon: 74 02 00 00 - www.commidt.com

Best kvalitet for alle som krever mer

Vår nye avanserte produktfamilie inneholder banebrytende innovasjoner

- SoundRecover** - banebrytende forbedring av taleforståelse
- SoundFlow** - gir flytende overganger mellom ulike lyttesituasjoner
- DuoPhone** - gjør at man hører telefonsamtalen i begge ørene
- ZoomControl** - mulighet for å velge hvilken retning lyttingen skal rettes mot
- iCom** - trådløs tilkobling til eksterne lydkilder
- myPilot** - fjernkontroll som gir enkel styring og statusinformasjon

Med Exélia Art kan du tilby brukerne det beste - de vil oppleve fantastisk lydkvalitet, flott design og en lett og intuitiv trådløs tilkobling.

www.phonakpro.no

Phonak AS, Postboks 525 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon: 23 00 32 60 Telefaks: 22 41 66 44
info@phonak.no www.phonakpro.no

© 2010 All Rights Reserved Phonak Norge AS

Jule-evangelier

Det skjedde i de dager... En tradisjon heime hos meg er at mor forteller juleevangeliet ved hjelp av tøyfigurer - en slags heimesneke flanellograf. De minste slipper dermed å lide seg i gjennom en stotrende høytlesing av en av Bibelens klarerte apostelversjoner. Mor holder interessen opp ved hjelp av flagrende engleaction og brekende kosesauer, samt en nyfødt Jesus som tidlig ble utsatt for passiv røyking ved å inhalere parfymert røkelse - også kalt myrra. Storyen har en skikkelig happy end, da det viser seg at de vise karene er stinne av datidens cash - gull - slik at Josef og Maria også har råd til noe annet enn en høydott i en låve.

Deretter sparkes julekvelden i gang med med blåselampebehandlet ribbesvor og et generøst pakkeberg. Nokså langt unna evangeliet med andre ord, men det er da bedre enn ingenting.

Men det er langt fra bare ett juleevangelium. Det interessante er at Biblene har fire evangelier som gjennom tidende har tildels svært motstridende. Det mest populære er Lukas-evangeliet. Kirkelig tradisjon fra slutten av 100-tallet mente at Lukas-evangeliet var skrevet av legen Lukas, som var en av Paulus' medarbeidere.

I Matteus-evangeliet får vi en annen historie om Jesu fødsel. Historien begynner med å fortelle at Maria var forlovet med Josef, og gravid ved Den Hellige Ånd. På grunn av skam ønsket Josef å skille seg fra henne, men en engel kom til han og fortalte at Maria skulle føde en frelser, og Josef bestemte seg for å bli med Maria.

Den irske religionsforskeren Jerome Murphy-O'Connor er også opptatt av Matteus sin manglende presisering av fødested og mener at Jesus ble født i en hule og ikke i en låve. (Det synes ingen sammenheng mellom jul, Jesus og låvenisser). Da Den hellige ånd overlot barnestellet til snekkeren Josef, mener Murphy-O'Connor at Josef la Jesus i krybben, rett og slett fordi det ikke var plass til ham noe annet sted i hulen. Josef hadde også seks barn fra et tidligere ekteskap og sørget også for foreldrene. Det er klart at det måtte være svært fullt i hulen der de holdt til.

Det er med andre ord all grunn til å gi Vålerenga-prest Einar Gelius en sjanse. Hans bok Sex i Bibelen er jo relevant i disse juletider. Hvem skulle vist at treenigheten egentlig var den tids "trekant". Og hadde ikke Josef stilt opp for Maria, etter en kort affære med den «Den hellige ånd», kunne verden

vært en frelser mindre. Her snakker vi om en tidsepoke fritt for omsorgslønn, kontantstøtte og barselpermisjon.

Juleevangeliet blir som de fleste historier bedre og bedre for hver gang den fortelles og til tross for alle disse versjonene, var vi ikke helt klar for den siste. Når Gelius begynner å utbrodere julestakens eller hyrdestavens nye bruksområder, murras det i prestegjeld og vi formelig hører herrens tjenere på vestlandet når fyrstekaka kilet seg strupen. Nå skal han tuktes - det er det takhøyde så det holder for i kristen-norge.

Hos oss unåde derimot er det bare en versjon som gjelder - kortversjonen. I lett rødvinrus inntas ribba og barna flenger papiret av pakkene. Og julas vakreste bakgrunnstøy blir den sedvanlig "vårres jul" med multi-kunstneren Hans Rotmo. Det er med andre ord jul uten for mange grublerier om Den hellige ånd, hyrder på marken, engler i skjul, tre vise konger og julestjerna over taket der ho jordmor Matja og Einar Gelius bor.

Likevel er det nok av Mariaer også i dagens verden. De færreste bærer på en frelser som kan gjøre underverker. De færreste sipper over mjuke pakker. De tilhører samfunnets aller nederste. Det er ikke vanskelig å forestille seg at deres juleønsker er noe annerledes. Ære være den som også inkluderer disse i julefeiringa. Etter 2010 år er det dessverre fortsatt slik at noen har det bra og de fleste ikke bra.

God Jul - heia Vålerenga

STARKEY NORWAY AS

SØKER AUDIOGRAF/BUTIKKMEDARBEIDER I OSLO

Starkey Norway AS er datterselskap av Starkey Laboratories, en av verdens ledende produsenter av høreapparater. Vi er pr. i dag 20 ansatte og har avdelinger i Oslo og Trondheim. Hovedkontoret ligger i Stavanger. Til vår nye og flotte butikk sentralt i Oslo søker vi nå etter en audiograf i 100 % stilling.

Stillingen er ledig fra 1. april 2011.

Arbeidsoppgavene blir blant annet: Salg og service av høreapparat, monitorer, hørselsvern, ørepropper m.m. Kundesupport; på telefon, e-post og i butikk. Tilpasning og justering av høreapparater. Avtrykkstaking. Stillingen krever stor grad av selvstendighet, og du vil få mye ansvar, spennende oppgaver og utfordringer. Lønn etter avtale.

Kontakt Vegard Solum på e-post: oslo@starkey.no, eller telefon: 22 99 20 70 / 913 08 576 for nærmere opplysninger om stillingen.

Send søknad og CV til:

Einar Bratteli
Starkey Norway AS
Postboks 74 Sentrum
4001 Stavanger

Søknadsfrist: 15. januar 2011

Obersee, Rapperswil-Jona, Switzerland

EN NY OPPLEVELSE

VERAS 9 VÉRITÉ

Som eneste produsent er Bernafon stolt over endelig å kunne gi deg HD-lyd med ChannelFree™ signalbehandling.

Med markedets høyeste tids- og frekvensoppløsning, vil ingen andre apparater gi deg samme taleoppfattelse og lyd kvalitet. I tillegg til muligheten for trådløs tilkobling av bl.a. telefon, TV og mp3 via Bluetooth® og et prisvinnende design, er Veras 9 Vérité et RITE-apparat for deg som krever mye av ditt høreapparat.

www.gewa.no

bernafon
Your hearing • Our passion

B

NORGE

Norsk Audiografforbund

delta®

Har du flyttet eller byttet arbeidsplass, da er det viktig å gi beskjed.

Send e-post til: aashild@audiograf.no eller post adresselappen nedenfor til Åshild Monsvik • Hjalmar Johansens vei 21 A, 4019 Stavanger

Navn: _____

Fødselsnummer (11 siffer): _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ Sted: _____

Tlf.privat: _____ Mobil: _____

E-post: _____

Fylke: _____ Utdannet år: _____

Offentlig / Privat / Selvstendig (Stryk det som ikke passer)

Adresse hvor bladet skal sendes (Arbeidsgivers)

Postnr.: _____ Sted: _____

Dato / Sted

Underskrift